

УДК 697.1

**ПОКАЗНИКИ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ЕКОЛОГІЧНОГО
МАЛОПОВЕРХОВОГО БУДИНКУ З МІСЦЕВИХ МАТЕРІАЛІВ**

д.т.н., проф. Савицкий М.В., асп. Бабенко М.М.

*Державний вищий навчальний заклад «Придніпровська державна академія
будівництва та архітектури»*

Вступ. Постановка проблеми. Проблема енергозбереження та забезпечення енергоефективним, екологічним та при цьому доступним житлом є глобальна проблема та її вирішенню приділяється багато уваги в провідних країнах світу. Світова енергетична криза другої половини ХХ століття привела до появи нового науково-експериментального напрямку в будівництві, що спрямований на проектування будинків з ефективним використанням енергії.

Енергозберігаючі будинку зменшують кількість викидів вуглекислого газу в навколишнє середовище, значно знижують споживання корисних копалин, що в умовах стрімко скорочуються світових запасів вугілля, газу і нафти - просто необхідно.

Для житлового будівництва України в умовах національної екологічної, економічної та соціальної кризи є дуже актуальним питання зниження використання енергоресурсів при експлуатації житла, розвиток нових екологічних енергоефективних технологій нового будівництва, створення альтернативного та якісного доступного житла.

Аналіз публікацій. Питання вивчення ресурсозберігаючих конструкцій малоповерхових будинків та проектування раціонального житла присвячені роботи вітчизняних вчених Савицького М.В. [2], Шляхова К.В. [3], Нікіфорової Т.Д. [2] та багатьох інших.

Вивчення конструкцій з екологічних матеріалів ведеться багатьма вченими Європи такими як Мінке Г., Малке Ф. (Німеччина) [5], Флоисак Л. [6], Лімам К.(Франція) та ін.

Однак робіт, що направлені на аналіз доцільності використання місцевих екологічних матеріалів у малоповерховому будівництві в умовах України, не має.

Мета статті: дослідження та аналіз енергетичної ефективності використання місцевих екологічних матеріалів при зведенні доступного малоповерхового житла.

Викладення матеріалу. Екологічний будинок – це будинок, що максимально можливо інтегрується у навколишнє середовище, сконструйований з натуральних місцевих матеріалів, які є цілком відновлювальні.

Енергоефективне будівля - це передусім будівля з гарною теплоізоляцією, яка мінімізує тепловтрати будинку, дозволяючи економити до 50% електроенергії на опаленні.

Для створення оптимальної конструкції доступного в будівництві, експлуатації та утилізації доступного якісного житла – необхідно поєднання критеріїв екологічності та енергоефективності будівлі.

На основі даної концепції було розроблено проект малоповерхового будинку з місцевих екологічних матеріалів.

Для встановлення класу енергоефективності розробленої конструкції екологічного будинку з місцевих матеріалів та доцільності використання даної технології при масовому зведенні якісного доступного житла с позиції економії енергоресурсів при експлуатації будівлі було проведено теоретичні розрахунки теплотехнічних характеристик огорожувальної конструкції з місцевих матеріалів органічного походження згідно [1].

Виконано порівняльний теплотехнічний розрахунок окремо розташований будинку круглої форми (варіант А), крайньої (варіант Б) та середньої (варіант В) секції сьомиквартирного блокового дому прямокутної форми, планувальні рішення яких наведені на рис.1 та рис.2.

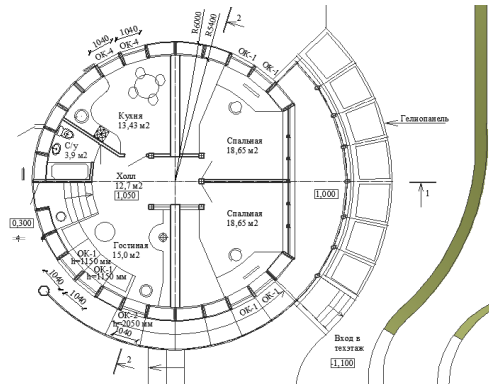

Рис. 3 Планувальне рішення екологічного енергоефективного будинку за варіантом А

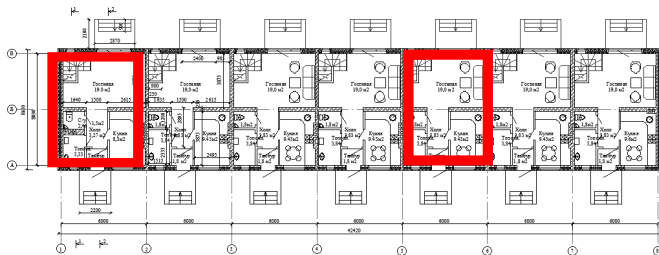

Рис. 4 Планувальне рішення екологічного енергоефективного будинку за варіантом Б та В

Також було розглянуто три способи вирішення утеплення зовнішніх огорожувальних конструкцій кожного типу будинку. Типи будинків для варіаційного аналізу наведені у таблиці 1.

Таблиця 1

Типи будинків для розрахунку

Варіант будинку	Архітектурно-конструктивне рішення
A1	Круглий, окремо розташований будинок з утепленням зовнішніх огорожувальних конструкцій пресованою соломою злакових культур
A2	Круглий, окремо розташований будинок з утепленням зовнішніх огорожувальних конструкцій легким саманом
A3	Круглий, окремо розташований будинок з утепленням зовнішніх огорожувальних конструкцій легким костьобетоном
B1	Крайня секція сьомиквартирного блокірованого будинку з утепленням зовнішніх огорожувальних конструкцій пресованою соломою злакових культур
B2	Крайня секція сьомиквартирного блокірованого будинку з утепленням зовнішніх огорожувальних конструкцій легким саманом
B3	Крайня секція сьомиквартирного блокірованого будинку з утепленням зовнішніх огорожувальних конструкцій легким костьобетоном
V1	Середня секція сьомиквартирного блокірованого будинку з утепленням зовнішніх огорожувальних конструкцій пресованою соломою злакових культур
V2	Середня секція сьомиквартирного блокірованого будинку з утепленням зовнішніх огорожувальних конструкцій легким саманом
V3	Середня секція сьомиквартирного блокірованого будинку з утепленням зовнішніх огорожувальних конструкцій легким костьобетоном

Монокомпонентні та композитні матеріали, що можуть бути використані в якості ізоляції зовнішніх огорожувальних конструкцій та їх характеристики наведені у таблиці 2.

Усі отримані розрахункові значення питомих тепловитрат на опалення будинку та клас енергоефективності розглянутих варіантів екологічних малоповерхових будівель з місцевих матеріалів зведені до таблиці 3.

Таблиця 2
Характеристики місцевих матеріалів органічного походження

Номер варіанта	Назва екологічного матеріалу	Питома вага, кг/м ³	Коефіцієнт теплопровідності, Вт/(м•К)
1	Солома злакових культур пресована	100	0,05
2	Легкий саман	420	0.071
3	Легкий костробетон	400	0,084

Таблиця 3
Показники енергоефективності екологічного малоповерхового будинку з місцевих матеріалів

Варіант архітектурно-конструктивного рішення будинку	Опалювана площа будівлі, $F_h, \text{м}^2$	Розрахункове значення питомих тепловитрат на опалення будинку за опалювальний період $q_{\text{буд}}$, кВт год / м ²	Показник енергоефективності, %	Клас енергоефективності
A1 	82,6	107,8	-4,6	C
A2		111	-1,7	C
A3		120,8	6,9	D
B1 	96	42,7	-65	A
B2		56,7	-53,6	A
B3		60	-50,8	A
V1 		45,8	-62,4	A
V2		51	-58,2	A
V3		53,6	-56,0	A

Висновки.

1. Проведений розрахунок теплотехнічних характеристик та встановлено клас енергетичної ефективності екологічного будинку з місцевих матеріалів.

2. На базі виділених принципових критеріїв була розроблена базове конструктивне рішення зовнішньої стінової огорожувальної конструкції малоповерхового будинку з місцевих екологічних будівельних матеріалів.

3. Найбільш ефективний місцевий екологічний матеріал з позиції енергозбереження згідно розрахунків – пресована солома злакових культур, хоча і легкий саман та легкий костробетон дозволяє досягнути рівня відповідного до класу енергозбереження А, що є найвищим.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. ДБН В.2.6.- 31: 2006. Конструкції будинків і споруд. Теплова ізоляція будівель .- К.: Мінбуд України, 2006.
2. Савицкий Н.В., Никифорова Т.Д. Методы оценки экономической эффективности энергосберегающих технологий.//Зб.н.п.: Будівельні конструкції. Всеукр. Науч.-практ.конф. «Реконструкція будівель та споруд. Досвід та проблеми». – К., 2001.-с. 591-596.
3. Шляхов К.В. Ресурсосберегающие конструкции малоэтажных жилых зданийЖ дисс....к.т.н.: 05.23.01 – Д.: ПГАСА, 2003. – 142с.
4. Maison ecologique/ Ranck, 2005. – с.4-23.
5. Maison en paille/ Minke, 2009
6. Règles professionnelles de construction en paille: Règles CP 2012